

Số: 3524/TTr-BCT

Hà Nội, ngày 25 tháng 5 năm 2024

TỜ TRÌNH

Nghị định của Chính phủ quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

Phục vụ thẩm định
của Bộ Tư pháp

Kính gửi:

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Công Thương kính trình Chính phủ dự thảo Nghị định quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu (sau đây gọi tắt là Dự thảo Nghị định) như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH VĂN BẢN

1. Cơ sở chính trị

Ngày 11/02/2020, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 55-NQ/TW về định hướng Chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, trong đó, đề ra một số nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu như: (i) “Về năng lượng tái tạo: Xây dựng các cơ chế, chính sách đột phá để khuyến khích và thúc đẩy phát triển mạnh mẽ các nguồn năng lượng tái tạo nhằm thay thế tối đa các nguồn năng lượng hoá thạch. Ưu tiên sử dụng năng lượng gió và mặt trời cho phát điện;...” (Mục 1 Phần III của Nghị quyết); (ii) “Đối với điện gió và điện mặt trời: Ưu tiên phát triển phù hợp với khả năng bảo đảm an toàn hệ thống với giá thành điện năng hợp lý. Khuyến khích phát triển điện mặt trời áp mái và trên mặt nước. Xây dựng các chính sách hỗ trợ và cơ chế đột phá cho phát triển điện gió ngoài khơi gắn với triển khai thực hiện Chiến lược biển Việt Nam.” (Mục 2 Phần III của Nghị quyết).

2. Cơ sở pháp lý và chỉ đạo của Chính phủ

Ngày 24/6/2023, Quốc hội ban hành Nghị quyết số 98/2023/QH15 về thi điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, theo đó tại khoản 11 Điều 5 quy định “Ủy ban nhân dân Thành phố quyết định việc sử dụng mái nhà bảo đảm điều kiện kỹ thuật của các trụ sở cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công, trụ sở của các cơ quan, đơn vị được xác định là tài sản công trên địa bàn Thành phố để lắp đặt hệ thống điện mặt trời cung cấp điện phục vụ cho hoạt động của trụ sở đó. Phần điện còn thừa do không sử dụng hết thực hiện theo quy định của pháp luật về điện lực”. Việc xây dựng chính sách phát triển về ĐMTMN tự sản, tự tiêu để triển khai thực hiện đồng bộ với Nghị quyết trên.

Ngày 09/01/2023, Quốc hội ban hành Nghị quyết số 81/2023/QH15 về Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, trong

đó: Phát huy tối đa lợi thế của quốc gia, vùng, địa phương; phát triển hài hòa giữa kinh tế với văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu và bảo đảm quốc phòng, an ninh; Bảo đảm an ninh năng lượng, an ninh lương thực, an ninh nguồn nước; phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn; bảo vệ môi trường, bảo tồn thiên nhiên và nâng cao chất lượng đa dạng sinh học; chủ động phòng, chống thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu; Môi trường có chất lượng tốt, xã hội hài hòa với thiên nhiên, phát triển hiệu quả theo hướng cac-bon thấp; phấn đấu nhanh nhất đạt mục tiêu giảm phát thải ròng của quốc gia về “0” vào năm 2050. Việc xây dựng chính sách ĐMTMN tự sản, tự tiêu để góp phần thực hiện Nghị quyết trên.

Chi thị 05/CT-TTg ngày 14/02/2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc đảm bảo cung ứng điện, cung cấp than, khí cho sản xuất điện trong thời gian tới.

Kết luận của Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà tại cuộc họp về việc xây dựng, ban hành cơ chế khuyến khích phát triển điện áp mái lắp đặt tại nhà dân, cơ quan công sở nêu tại Thông báo số 461/TB-VPCP ngày 08/11/2023 của Văn phòng Chính phủ.

Kết luận của Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà về việc xây dựng, ban hành cơ chế khuyến khích phát triển điện áp mái lắp đặt tại nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp nêu tại Thông báo số 165/TB-VPCP ngày 16/4/2024 của Văn phòng Chính phủ.

Thông báo số 183/TB-VPCP ngày 25/4/2024 của Văn phòng Chính phủ về Kết luận của Thường trực Chính phủ về tình hình cung ứng đủ điện trong thời gian cao điểm năm 2024, 2025 và các năm tiếp theo và việc tổ chức triển khai hiệu quả Kế hoạch thực hiện Quy hoạch điện VIII.

Thông báo số 205/TB-VPCP ngày 08/5/2024 của Văn phòng Chính phủ về tình hình xây dựng, trình ban hành và nội dung chính của Nghị định cơ chế mua bán điện trực tiếp giữa đơn vị phát điện năng lượng tái tạo với khách hàng sử dụng điện lớn (cơ chế DPPA); cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu; cơ chế phát triển các dự án điện sử dụng khí thiên nhiên và khí LNG.

3. Cơ sở thực tiễn

Xây dựng văn bản pháp luật để quy định cụ thể về phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu, tạo hành lang pháp lý, chính sách khuyến khích cho doanh nghiệp đầu tư, lắp đặt ĐMTMN tự sản, tự tiêu góp phần sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả; Ban hành cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển nguồn ĐMTMN tự sản, tự tiêu đồng bộ để các tổ chức, cá nhân đầu tư, lắp đặt.

Phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu để tiếp tục phát huy những lợi thế, ưu điểm của ĐMTMN, góp phần bảo vệ môi trường, cung cấp nguồn năng lượng sạch tại chỗ phục vụ nhu cầu sử dụng điện cho sinh hoạt, sản xuất kinh doanh, phát triển KT-XH. Ngoài ra, việc phát triển ĐMTMN để cung cấp nguồn điện

tại chỗ giúp giảm tải cho lưới điện, hệ thống truyền tải quốc gia, từ đó giảm chi phí đầu tư cho ngành điện, giảm tổn thất điện năng.

Thúc đẩy phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu để tạo nguồn năng lượng sạch, giảm phát thải khí nhà kính, góp phần giảm tổn thất điện năng trong hệ thống lưới điện, đồng thời các cơ quan quản lý có thể theo dõi, kiểm tra, kiểm soát việc đầu tư phát triển ĐMTMN, không để xảy ra trường hợp phát triển ĐMTMN mà không đảm bảo tuân thủ các quy định.

Thực hiện phát triển nguồn điện tại Quyết định số 500/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển điện lực giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, trong đó "*Ưu tiên và có chính sách đột phá để thúc đẩy phát triển điện mặt trời mái nhà của người dân và mái công trình xây dựng, nhất là các khu vực có nguy cơ thiếu điện như miền Bắc và điện mặt trời tự sản, tự tiêu. Từ nay đến năm 2030, công suất các nguồn điện loại hình này ước tính tăng thêm 2.600 MW. Loại hình nguồn điện này được ưu tiên phát triển không giới hạn công suất, với điều kiện giá thành hợp lý và tận dụng lưới điện sẵn có, không phải nâng cấp*".

Để triển khai kịp thời, hiệu quả và đồng bộ với Quyết định số 500/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch phát triển điện lực giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, thì cần phải quy định về phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu. Do đó, Nghị định quy định về cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu đáp ứng được yêu cầu này.

Để thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp nêu trên, ngày 06/4/2020 Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 13/2020/QĐ-TTg về cơ chế khuyến khích phát triển điện mặt trời tại Việt Nam. Tuy nhiên kể từ ngày 01/01/2021 đến nay không còn phù hợp với thực tiễn, do đó đã tạo ra khoảng trống pháp lý. Việc phát triển điện mặt trời mái nhà (ĐMTMN) với mục đích tự sử dụng, tự sản tự tiêu không phát điện hoặc không bán điện vào lưới điện quốc gia đang gặp nhiều khó khăn, vướng mắc và chưa triển khai thực hiện được. Qua đó, Bộ Công Thương nhận thấy Chính phủ cần thiết ban hành Nghị định quy định về cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu để đáp ứng nhu cầu của các tổ chức, cá nhân.

Khai thác, phát huy tiềm năng, lợi thế về tài nguyên thiên nhiên (năng lượng mặt trời), bổ sung nguồn điện cho hệ thống điện quốc gia, nhất là trong bối cảnh thiếu hụt nguồn do nhu cầu tăng cao và các nguồn điện khác phát triển chậm những năm gần đây.

Giảm áp lực đầu tư từ nguồn vốn nhà nước, huy động nguồn lực xã hội, góp phần giảm chi phí sản xuất cho doanh nghiệp, chi phí tiêu dùng của người dân (do tự sản, tự tiêu); Thực hiện mục tiêu trung hòa carbon vào năm 2050 như đã cam kết.

Từ cơ sở chính trị, pháp lý và thực tiễn đã nêu, việc xây dựng Nghị định quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu là cần thiết.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH

1. Mục đích

- Việc xây dựng, áp dụng chính sách phát triển ĐMTMN với mục đích tự sử dụng, tự sản tự tiêu là cần thiết, phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của nhà nước. Ban hành chính sách để làm rõ ĐMTMN tự sản tự tiêu có hay không được liên kết với hệ thống điện quốc gia. Chính sách giúp Chính phủ thực hiện nhiệm vụ quản lý để bảo đảm đồng thời nhiều mục tiêu, cụ thể:

+ Mục tiêu về quy mô phát triển: Trong Quy hoạch điện VIII được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, quy mô phát triển của điện mặt trời đến năm 2030 là 12.836 MW (8,5%, không bao gồm điện mặt trời mái nhà hiện hữu), gồm các nguồn điện mặt trời tập trung 10.236 MW, nguồn điện mặt trời tự sản, tự tiêu khoảng 2.600 MW. Trường hợp không quản lý về quy mô phát triển, việc phát triển để tự phát sẽ dẫn đến quy mô thực tế lớn hơn quy mô được quy hoạch, có thể phá vỡ quy hoạch.

+ Mục tiêu an toàn, an ninh, ổn định hệ thống điện: Nếu ĐMTMN có đấu nối hoặc liên kết với hệ thống điện quốc gia (đấu nối sau công tơ mua điện) thì hoạt động của ĐMTMN sẽ ảnh hưởng đến an toàn, an ninh hệ thống điện quốc gia. Vì hoạt động của nguồn ĐMTMN phụ thuộc vào bức xạ mặt trời, phụ thuộc yếu tố thời tiết, trong khi đó yếu tố thời tiết là bất định. Khi không có bức xạ mặt trời (mây, mưa hoặc ban đêm), phụ tải sẽ tiếp nhận nguồn điện từ lưới điện quốc gia, dẫn đến sự thay đổi, tăng giảm nhanh của hệ thống điện. Như vậy, cần thiết phải có sự quản lý, giám sát của nhà nước về phát triển và sự kiểm tra của các cấp, các ngành để bảo đảm rằng việc phát triển ĐMTMN đúng với cơ cấu nguồn trong hệ thống điện, bảo đảm an ninh cung cấp điện, ổn định, điều độ và vận hành an toàn của hệ thống điện quốc gia. Trường hợp điện mặt trời không liên kết với lưới điện quốc gia (lưới điện độc lập, tách biệt hay nói cách khác là hoạt động của điện mặt trời không phụ thuộc vào lưới điện quốc gia) thì các tổ chức, người dân phải tự cân đối nguồn - tải tại chỗ (hình thức lưới điện quy mô nhỏ - mini grid).

+ Mục tiêu bảo vệ môi trường, an toàn phòng cháy chữa cháy: Việc phát triển điện mặt trời mái nhà cần được quản lý, kiểm soát chặt chẽ theo quy định của pháp luật về môi trường, PCCC, qua đó hạn chế tối đa việc sử dụng công nghệ lạc hậu, các chất thải rắn thải ra môi trường và thiệt hại về tính mạng, tài sản do cháy nổ.

+ Mục tiêu về kiến trúc đô thị, trật tự xây dựng và an toàn xây dựng.

- Xây dựng quy phạm pháp luật để quy định cụ thể các vấn đề liên quan đến ĐMTMN như: Tự sử dụng, không bán điện cho tổ chức, cá nhân khác; ĐMTMN tự sản tự tiêu; quy định, yêu cầu kỹ thuật của ĐMTMN tự sản tự tiêu; Quy định về trách nhiệm phối hợp của tổ chức, cá nhân đầu tư ĐMTMN tự sản tự tiêu, các đơn vị phân phối điện trong việc thỏa thuận các giải pháp, yêu cầu

kỹ thuật của ĐMTMN tự sản tự tiêu bảo đảm an toàn về điện, không xung đột hệ thống điện, đáp ứng các yêu cầu kỹ thuật của hệ thống điện phân phối, (khách hàng sử dụng đồng thời nguồn điện mặt trời và nguồn từ hệ thống điện quốc gia); quy định về đầu tư xây dựng ĐMTMN tự sản tự tiêu từ khâu tư vấn thiết kế đến nghiệm thu hoàn thành đưa vào khai thác sử dụng; quy định cụ thể về an toàn môi trường, an toàn xây dựng, phòng cháy chữa cháy.

- Xây dựng chính sách phát triển ĐMTMN để triển khai yêu cầu trong Luật Điện lực “Đẩy mạnh việc khai thác và sử dụng các nguồn năng lượng mới, năng lượng tái tạo để phát điện; có chính sách ưu đãi đối với dự án đầu tư phát triển nhà máy phát điện sử dụng các nguồn năng lượng mới, năng lượng tái tạo”.

- Xây dựng chính sách phát triển ĐMTMN để thể chế hoá Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11 tháng 02 năm 2020 của Bộ Chính trị về định hướng Chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, quan điểm chỉ đạo: Bảo đảm vững chắc an ninh năng lượng quốc gia là nền tảng, đồng thời là tiền đề quan trọng để phát triển kinh tế - xã hội. Ưu tiên phát triển năng lượng nhanh và bền vững, đi trước một bước, gắn với bảo vệ môi trường sinh thái, bảo đảm quốc phòng, an ninh, thực hiện tiên bộ và công bằng xã hội có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là nhiệm vụ trọng tâm xuyên suốt trong quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước; Phát triển năng lượng quốc gia phải phù hợp với thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, xu thế hội nhập quốc tế; nhanh chóng xây dựng thị trường năng lượng đồng bộ, cạnh tranh, minh bạch, đa dạng hoá hình thức sở hữu và phương thức kinh doanh; áp dụng giá thị trường đối với mọi loại hình năng lượng. Khuyến khích và tạo mọi điều kiện thuận lợi để các thành phần kinh tế, đặc biệt là kinh tế tư nhân tham gia phát triển năng lượng; kiên quyết loại bỏ mọi biểu hiện bao cấp, độc quyền, cạnh tranh không bình đẳng, thiếu minh bạch trong ngành năng lượng; Phát triển đồng bộ, hợp lý và đa dạng hoá các loại hình năng lượng; ưu tiên khai thác, sử dụng triệt để và hiệu quả các nguồn năng lượng tái tạo, năng lượng mới, năng lượng sạch; Phát triển nhanh và bền vững ngành điện đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, trong đó đối với điện gió và điện mặt trời: Ưu tiên phát triển phù hợp với khả năng bảo đảm an toàn hệ thống với giá thành điện năng hợp lý. Khuyến khích phát triển điện mặt trời áp mái và trên mặt nước.

- Xây dựng phát triển ĐMTMN góp phần thực hiện Nghị quyết số 81/2023/QH15 ngày 09 tháng 01 năm 2023 về Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050, trong đó yêu cầu: Phát huy tối đa lợi thế của quốc gia, vùng, địa phương; phát triển hài hòa giữa kinh tế với văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu và bảo đảm quốc phòng, an ninh; Bảo đảm an ninh năng lượng, an ninh lương thực, an ninh nguồn nước; phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn; bảo vệ môi trường, bảo tồn thiên nhiên và nâng cao chất lượng đa dạng sinh học; chủ động phòng, chống thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu; Môi trường có chất lượng tốt, xã hội hài hòa với thiên nhiên, phát triển hiệu quả theo hướng cac-bon thấp; phần

đầu nhanh nhất đạt mục tiêu giảm phát thải ròng của quốc gia về “0” vào năm 2050.

- Thực hiện đề xuất chính sách đúng với đối tượng theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ nêu tại Chỉ thị số 05/CT-TTg ngày 14/02/2024 về việc đảm bảo cung ứng điện, cung cấp than, khí cho sản xuất điện trong thời gian tới, cụ thể đối tượng là ĐMTMN lắp đặt trên mái nhà công trình nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp.

2. Quan điểm

- Bảo đảm tính hợp hiến, tính hợp pháp và tính thống nhất của văn bản quy phạm pháp luật trong hệ thống pháp luật.

- Bảo đảm tính khả thi, tiết kiệm, hiệu quả, kịp thời, dễ tiếp cận, dễ thực hiện của văn bản quy phạm pháp luật; Bảo đảm yêu cầu bảo vệ môi trường, phù hợp với các điều ước quốc tế mà Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.

- Bảo đảm công khai, dân chủ trong việc tiếp nhận, phản hồi ý kiến, kiến nghị của cá nhân, cơ quan, tổ chức trong quá trình xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

- Hoàn thiện pháp luật nhằm tạo khuôn khổ pháp lý đồng bộ, khả thi cho phát triển ĐMTMN. Tạo điều kiện cho phát triển nguồn NLTT nhằm đáp ứng nhu cầu sử dụng điện ngày càng cao của nền kinh tế.

- Thực hiện đẩy mạnh việc phân cấp, phân quyền về quản lý nhà nước cho Ủy ban nhân dân cấp tỉnh; tăng cường phân cấp cho các đơn vị điện lực trong quá trình thực hiện các hoạt động.

- Đảm bảo sự phù hợp và đồng bộ giữa chính sách phát triển điện lực, chính sách phát triển ĐMTMN với các chính sách có liên quan khác, góp phần hoàn thiện hệ thống pháp luật đồng bộ, thống nhất với các văn bản quy phạm pháp luật liên quan, đồng thời khắc phục các bất cập trong quá trình thực thi pháp luật hiện hành.

- Bảo đảm phát huy quyền tự chủ trong sản xuất kinh doanh, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp, người dân chủ động một phần nguồn điện nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế - xã hội; đảm bảo kết hợp hài hòa quyền và lợi ích hợp pháp của khách hàng sử dụng điện, đơn vị điện lực và Nhà nước.

- Xây dựng pháp luật về ĐMTMN nhằm thể chế hóa chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, các Nghị quyết, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về phát triển ĐMTMN, nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp, qua đó nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia nhằm xây dựng và phát triển ngành điện nói chung và NLTT nói riêng phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

- Hoạt động phát triển ĐMTMN cần bảo đảm an ninh, vận hành an toàn hệ thống điện, công tác quản lý, kiểm tra, thanh tra cần bảo đảm thực hiện có hiệu quả, xử lý kịp thời, nghiêm minh các hành vi vi phạm pháp luật.

- Kế thừa, tiếp tục phát triển và hoàn thiện những quy định pháp luật về ĐMTMN phù hợp với thực tế, sửa đổi, bổ sung những quy định đã phát sinh, hạn chế vướng mắc trong quá trình thực hiện, đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước trong lĩnh vực điện NLTT nói chung và ĐMTMN nói riêng.

- Tuân thủ đúng thẩm quyền, hình thức, trình tự, thủ tục xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật; Bảo đảm tính minh bạch trong quy định của văn bản quy phạm pháp luật.

- Thực hiện theo chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà tại Thông báo số 461/TB-VPCP ngày 08/11/2023, theo đó xây dựng Nghị định quy định về cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời điện mặt trời áp mái lắp đặt tại nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp... Xác định rõ phạm vi điều chỉnh của Nghị định (mái nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp hoặc mái các công trình xây dựng nào có thể phát triển được điện mặt trời...; loại tự sản tự tiêu không liên kết lưới điện; loại có liên kết lưới điện thì phải đảm bảo an toàn hệ thống truyền tải, phân phối...) để đảm bảo khuyến khích phát triển loại hình điện năng này đảm bảo phương án phát triển nguồn điện đã nêu trong Quy hoạch điện VIII. Thực hiện chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà, sau khi nghiên cứu các nội dung, đề xuất chính sách. Bộ Công Thương nêu quan điểm xây dựng Nghị định của Chính phủ theo khoản 3 Điều 19 Luật ban hành văn bản QPPL.

- Thực hiện đề xuất chính sách đúng với đối tượng theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ nêu tại Chỉ thị 05/CT-TTg ngày 14/02/2024 về việc đảm bảo cung ứng điện, cung cấp than, khí cho sản xuất điện trong thời gian tới, cụ thể đối tượng là ĐMTMN lắp đặt trên mái nhà công trình nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH

Thực hiện quy trình, thủ tục xây dựng dự thảo Nghị định theo trình, tự thủ tục, Bộ Công Thương đã triển khai các công việc sau:

1. Ngày 10/4/2024 tại Quyết định số 822/QĐ-BCT, Bộ Công Thương đã thành lập Ban soạn thảo, Tổ biên tập, ban hành Kế hoạch xây dựng Nghị định của Chính phủ quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu.

2. Bộ Công Thương đã có các công văn gửi các bộ, ngành, cơ quan xin ý kiến: Công văn số 2639/BCT-ĐL ngày 19/4/2024; Văn bản số 2833/BCT-ĐL ngày 26/4/2024 đôn đốc các cơ quan, tổ chức góp ý kiến Dự thảo Nghị định về ĐMTMN tự sản, tự tiêu.

3. Xây dựng dự thảo Nghị định, dự thảo Tờ trình Chính phủ.

4. Tổ chức lấy ý kiến bằng văn bản các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, đối tượng chịu sự tác động của văn bản.

5. Tổng hợp các ý kiến tham gia, xây dựng tài liệu tiếp thu và giải trình ý kiến tham gia.

6. Ngày .../.../2024, Bộ Tư pháp đã thành lập Hội đồng thẩm định dự thảo Nghị định của Chính phủ quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu để cho ý kiến về dự thảo Nghị định (Báo cáo thẩm định số .../..... ngày .../.../2024).

7. Trên cơ sở ý kiến thẩm định, Bộ Công Thương đã tiến hành tiếp thu, chỉnh lý và hoàn thiện dự thảo Nghị định trình Chính phủ xem xét ban hành.

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH

1. Bố cục

Dự thảo Nghị định bao gồm 04 Chương với 21 Điều, các biểu mẫu tại Phụ lục kèm theo, cụ thể như sau:

Chương I. Những quy định chung

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh

Điều 2. Đối tượng áp dụng

Điều 3. Giải thích từ ngữ

Chương II. Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

Điều 4. Nguyên tắc phát triển

Điều 5. Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia

Điều 6. Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia

Điều 7. Chính sách khuyến khích

Chương III. Hoạt động đăng ký phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

Điều 8. Cơ quan có thẩm quyền cấp và tiêu chí cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát triển

Điều 9. Hồ sơ đề nghị phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia

Điều 10. Hồ sơ đề nghị phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia

Điều 11. Hình thức nộp hồ sơ

Điều 12. Trình tự cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát triển và triển khai thực hiện điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu

Điều 13. Nội dung nêu ý kiến của các cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan

Điều 14. Trường hợp cấp điều chỉnh, bổ sung

Điều 15. Thu hồi Giấy chứng nhận đăng ký phát triển

Chương IV. Tổ chức thực hiện

Điều 16. Trách nhiệm của các bộ, ngành

Điều 17. Trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh

Điều 18. Trách nhiệm của Tập đoàn Điện lực Việt Nam

Điều 19. Trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân

Điều 20. Điều khoản chuyển tiếp

Điều 21. Hiệu lực thi hành

2. Nội dung cơ bản của dự thảo Nghị định

Dự thảo Nghị định bao gồm 21 Điều, trong đó:

2.1. Phạm vi điều chỉnh (Điều 1)

Nghị định này quy định về cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời tự sản, tự tiêu lắp đặt trên mái nhà của công trình xây dựng.

2.2. Đối tượng áp dụng (Điều 2)

- Các cơ quan, tổ chức, cá nhân tham gia phát triển điện mặt trời tại Việt Nam theo hình thức tự sản, tự tiêu và các tổ chức, cá nhân khác có liên quan.

- Đối tượng là mái nhà các công trình xây dựng hiện hữu gồm: nhà ở, cơ quan công sở, khu công nghiệp, cụm công nghiệp, cơ sở sản xuất, cơ sở kinh doanh đã được đầu tư, xây dựng theo đúng quy định của pháp luật.

- Trường hợp phát triển điện mặt trời mái nhà không thuộc phạm vi của Nghị định này nếu thực hiện theo khoản 11 Điều 5 Nghị quyết số 98/2023/QH15 ngày 24 tháng 6 năm 2023 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh.

2.3. Giải thích từ ngữ (Điều 3)

Tại Điều 3 dự thảo Nghị định giải thích về các từ ngữ, bao gồm: Điện mặt trời mái nhà; Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia; Điện mặt trời mái nhà tự sản tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia; Sản lượng điện dư.

2.4. Nguyên tắc phát triển điện mặt trời mái nhà (Điều 4)

Tại Điều 4 dự thảo Nghị định quy định đến 6 nguyên tắc cơ bản, bao gồm:

- Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu phải bảo đảm công khai, minh bạch, bình đẳng với các đối tượng được quy định tại Nghị định này.

- Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu để tự sử dụng và không mua bán điện dưới mọi hình thức.

- Tổng công suất phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đầu nối với hệ thống điện quốc gia tại mỗi địa phương không vượt quá công suất được phê duyệt trong kế hoạch thực hiện quy hoạch phát triển điện lực quốc gia.

- Công trình xây dựng hiện hữu trước khi lắp đặt điện mặt trời mái nhà phải bảo đảm đã tuân thủ quy định của pháp luật hiện hành về đầu tư, xây dựng, đất đai, môi trường, phòng cháy chữa cháy và phải có báo cáo đánh giá an toàn. Phát triển điện mặt trời mái nhà phải tuân thủ quy định pháp luật về an toàn điện, đầu tư, xây dựng, môi trường, phòng cháy chữa cháy.

- Khi phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu, tổ chức, cá nhân phải lựa chọn thiết bị tiên tiến, hiện đại, công nghệ cao, phù hợp với tiêu chuẩn, quy chuẩn áp dụng và không sử dụng các thiết bị đã qua sử dụng.

- Các hành vi trái quy định trong quá trình phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu (chi tiết trong dự thảo Nghị định).

2.5. Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đầu nối với hệ thống điện quốc gia (Điều 5)

Tại Điều 5 dự thảo Nghị định quy định đến đối tượng phát triển điện mặt trời mái nhà không đầu nối với hệ thống điện quốc gia, trong đó: (i) Tổ chức, cá nhân khi thực hiện phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu phải đăng ký theo quy định tại Nghị định này; (ii) Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu được ưu tiên phát triển không giới hạn công suất (như nội dung được nêu trong Quy hoạch điện VIII)

2.6. Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đầu nối với hệ thống điện quốc gia (Điều 6)

Tại Điều 6 dự thảo Nghị định quy định đến đối tượng phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đầu nối với hệ thống điện quốc gia, trong đó: (i) Tổ chức, cá nhân khi thực hiện phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu phải đăng ký theo quy định tại Nghị định này; (ii) Tổ chức, cá nhân có thể lựa chọn phát hoặc không phát sản lượng điện dư (nếu có) của điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu vào hệ thống điện quốc gia; (iii) Tổ chức, cá nhân căn cứ quy mô, sản lượng điện tiêu thụ, nhu cầu sử dụng điện để thực hiện đăng ký công suất phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu bảo đảm công suất đề nghị phát triển nhỏ hơn hoặc bằng phụ tải hiện có tại thời điểm đăng ký; (iv) Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có công suất đặt trên 1,0 MW và lựa chọn phát sản lượng điện dư vào hệ thống điện quốc gia phải lắp đặt hệ thống thông tin giám sát công suất từ xa và kết nối thông tin với đơn vị điều độ điện lực tại khu vực để phối hợp giám sát, đảm bảo vận hành an toàn hệ thống điện quốc gia; (v) Phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không gây quá tải trạm biến áp, lưới điện hạ áp và phân phối tại khu vực đăng ký phát triển.

2.7. Chính sách khuyến khích (Điều 7)

Tại Điều 6 dự thảo Nghị định đề cập đến 06 chính sách khuyến khích, trong đó: (i) Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu phát triển theo kế hoạch thực hiện quy hoạch phát triển điện lực quốc gia được xác định là phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 11 Luật Điện lực được sửa đổi, bổ sung tại khoản 6 Điều 1 Luật số 24/2012/QH13; (ii) Điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu được miễn trừ giấy phép hoạt động điện lực; (iii) Công trình xây dựng có lắp đặt điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không phải thực hiện điều chỉnh, bổ sung đất năng lượng và công năng theo quy định của pháp luật; (iv) Khuyến khích các tổ chức, cá nhân kết hợp điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu với đầu tư, lắp đặt, vận hành hệ thống lưu trữ điện để lưu trữ sản lượng điện dư phục vụ nhu cầu sử dụng điện tại chỗ, tiết kiệm, hiệu quả; (v) Tổ chức, cá nhân phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu được giải quyết hồ sơ theo cơ chế một cửa liên thông quy định tại Nghị định này; (vi) Tổ chức, cá nhân phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu tự chứng nhận theo quy định của pháp luật việc sử dụng năng lượng tái tạo.

2.8. Cơ quan có thẩm quyền cấp và tiêu chí cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát triển (Điều 8)

Tại Điều 8 Dự thảo nghị định quy định về: (i) Cơ quan có thẩm quyền cấp là Sở Công Thương cấp tỉnh thực hiện tiếp nhận hồ sơ và cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát triển và (ii) các tiêu chí cấp Giấy chứng nhận đăng ký phát triển như: Công suất còn được phát triển tại địa phương; Thứ tự về thời điểm tiếp nhận Hồ sơ đăng ký đúng, hợp lệ; Kết quả xử lý của các cơ quan quản lý nhà nước, cơ quan có liên quan trong lĩnh vực xây dựng, phòng cháy chữa cháy, môi trường và Công ty điện lực cấp tỉnh, đơn vị điện lực có liên quan tại địa phương đồng thuận phát triển; Các hộ gia đình, cá nhân, trụ sở cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công, trụ sở của các cơ quan, đơn vị được xác định là tài sản công; Tổ chức, doanh nghiệp có mặt hàng xuất khẩu.

2.9. Hồ sơ đề nghị phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia (Điều 9)

Tại Điều 9 Dự thảo quy định về cơ quan tiếp nhận hồ sơ và thành phần hồ sơ đăng ký phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia.

2.10. Hồ sơ đề nghị phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia (Điều 9)

Tại Điều 10 Dự thảo quy định về cơ quan tiếp nhận hồ sơ và thành phần hồ sơ đăng ký phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia.

1.11. Hình thức nộp hồ sơ (Điều 11)

Tại Điều 11 Dự thảo quy định về 03 hình thức nộp hồ sơ gồm trực tiếp tại trụ sở cơ quan tiếp nhận hồ sơ, gửi hồ sơ qua bưu điện và trường hợp nộp qua cổng thông tin điện tử.

1.12. Trình tự cấp giấy chứng nhận đăng ký phát triển và triển khai thực hiện điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu (Điều 12)

Tại Điều 12 quy định về trình tự cấp giấy chứng nhận đăng ký phát triển cho hai đối tượng là điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đấu nối với hệ thống điện quốc gia và điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu có đấu nối với hệ thống điện quốc gia (chi tiết tại dự thảo Nghị định)

1.13. Nội dung nêu ý kiến của các cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan (Điều 13)

Tại Điều 13 Dự thảo quy định nội dung nêu ý kiến của các cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan đến lĩnh vực xây dựng, môi trường, phòng cháy chữa cháy và điện lực.

1.14. Trường hợp cấp điều chỉnh, bổ sung (Điều 14)

Tại Điều 14 Dự thảo quy định trường hợp cấp điều chỉnh, bổ sung

1.15. Thu hồi giấy chứng nhận đăng ký phát triển (Điều 15)

Tại Điều 15 Dự thảo nghị định quy định các trường hợp bị thu hồi giấy chứng nhận đăng ký phát triển, chi tiết tại Dự thảo nghị định kèm theo.

2.16. Trách nhiệm của các bộ, ngành (Điều 16)

Tại Điều 16 dự thảo Nghị định quy định cụ thể trách nhiệm các Bộ: Công Thương, Xây dựng, Công an, Tài nguyên và Môi trường, Kế hoạch và Đầu tư, Tài chính.

2.17. Trách nhiệm của UBND cấp tỉnh (Điều 17)

Tại Điều 17 dự thảo Nghị định quy định cụ thể trách nhiệm của Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.

2.18. Trách nhiệm của Tập đoàn Điện lực Việt Nam (Điều 18)

Tại Điều 18 Dự thảo quy định về trách nhiệm của EVN, trong đó: (i) Thực hiện các yêu cầu của cơ quan quản lý nhà nước tại địa phương trong việc tổng hợp, thống kê, kiểm soát tình hình phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu theo kế hoạch thực hiện quy hoạch phát triển điện lực quốc gia đã được phê duyệt; (ii) Phối hợp với cơ quan quản lý nhà nước trong việc kiểm tra và kiến nghị xử lý hoạt động phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu không đúng quy định của pháp luật, gây ảnh hưởng đến vận hành hệ thống điện quốc gia; (iii) Tổ chức đánh giá việc các nguồn điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu trong trường hợp phát sản lượng điện dư vào hệ thống điện quốc gia để bảo đảm vận hành an toàn hệ thống điện; (iv) Đảm bảo tuyệt đối an toàn trong vận hành đối với hệ thống điện quốc gia.

2.19. Trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân (Điều 19)

Tại Điều 19 dự thảo Nghị định quy định cụ thể trách nhiệm của các đối tượng gồm: Các đơn vị điện lực có liên quan; Tổ chức, cá nhân; Chủ đầu tư khu công nghiệp, cụm công nghiệp (chi tiết tại dự thảo Nghị định).

2.20. Điều khoản chuyển tiếp (Điều 20)

Tại Điều 20 quy định điều khoản chuyển tiếp gồm: (i) Tổ chức, cá nhân có dự án, hệ thống điện mặt trời mái nhà trước ngày 01 tháng 01 năm 2021 và đang thực hiện bán điện với đơn vị điện lực không được đăng ký phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu tại cùng địa điểm; (ii) Tổ chức, cá nhân phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu sau ngày 31 tháng 12 năm 2020 đến ngày Nghị định này có hiệu lực phải thực hiện đăng ký phát triển theo đúng quy định tại Nghị định này.

2.21. Hiệu lực thi hành (Điều 21)

Tại Điều 21 dự thảo Nghị định quy định về hiệu lực thi hành, trong đó quy định về ngày có hiệu lực thi hành của Nghị định, trách nhiệm thi hành của Bộ trưởng các Bộ ban hành trước ngày Nghị định này có hiệu lực. Đồng thời, quy định trách nhiệm thi hành Nghị định này gồm các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị và tổ chức, cá nhân liên quan đến phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản tự tiêu.

V. VẤN ĐỀ TỒN TẠI VÀ XIN Ý KIẾN

1. Tại Quyết định số 500/QĐ-TTg Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch điện VIII, nguồn ĐMTMN tự sản, tự tiêu được xác định để sử dụng tại chỗ, không bán điện vào hệ thống điện quốc gia. Giải pháp lựa chọn là cho phép ĐMTMN tự sản, tự tiêu của cơ quan, tổ chức, người dân được liên kết với hệ thống điện quốc gia, để tự sử dụng nhưng không bán điện cho tổ chức, cá nhân khác và không bán điện vào hệ thống điện quốc gia. Tuy nhiên, Luật Điện lực chưa có quy định về điện tự sản, tự tiêu; loại hình này có được đấu nối hay liên kết với hệ thống điện quốc gia hay không; tự sản, tự tiêu không bán điện vào hệ thống điện quốc gia nhưng có được bán điện cho tổ chức cá nhân khác hay không. Thẩm quyền quyết định vấn đề này thuộc Quốc hội (hiện Luật Điện lực chưa quy định về nguồn điện tự sản, tự tiêu), do đó các nội dung này Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ xem xét, báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định theo thẩm quyền.

2. Để tạo điều kiện thông thoáng, giảm bớt các thủ tục cho người dân, doanh nghiệp thực hiện phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu, Chính phủ cần đơn giản hoá việc thực hiện các yêu cầu như vấn đề: Dự án đầu tư nêu tại khoản 1 Điều 11 Luật Điện lực năm 2004 được sửa đổi, bổ sung tại khoản 6 Điều 1 Luật số 24/2012/QH13 (*Đầu tư phát triển điện lực phải phù hợp với quy hoạch phát triển điện lực. Dự án đầu tư chưa có trong quy hoạch phát triển điện lực chỉ được thực hiện khi cơ quan lập quy hoạch phát triển điện lực trình cấp có thẩm quyền phê duyệt quy hoạch cho phép*). Trong khi đó tại quy hoạch phát triển điện lực quốc gia và kế hoạch triển khai quy hoạch đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt không có tên các dự án cụ thể; Vấn đề đất và công năng: Công trình xây dựng lắp đặt ĐMTMN tự sản, tự tiêu có phải thực hiện điều chỉnh, bổ sung đất năng lượng và công năng theo quy định của pháp luật hay không (*theo*

quy định của pháp luật về điện lực, xây dựng, đất đai, đất của công trình điện lực phải là đất năng lượng, công năng của công trình điện lực là công trình năng lượng - khoản 16 Điều 3 và khoản 1 Điều 12 Luật Điện lực; điểm e khoản 2 Điều 10 Luật Đất đai năm 2013; khoản 1 Điều 5 Luật Xây dựng). Thẩm quyền quyết định vấn đề này thuộc Quốc hội. Do đó kiến nghị Chính phủ xem xét, báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định các nội dung này theo quy định của pháp luật.

3. Vì mục tiêu tổng thể quốc gia, vấn đề an ninh năng lượng, tổng quy mô công suất phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu tại Tp. Hồ Chí Minh cần kiến nghị thực hiện đồng thời theo Nghị quyết 98/2023/QH15 của Quốc hội và kế hoạch triển khai quy hoạch phát triển điện lực quốc gia. Do đó chính sách đề xuất không áp dụng cho các đối tượng thực hiện theo khoản 11 Điều 5 Nghị quyết số 98/2023/QH15 ngày 24/6/2023 của Quốc hội “*Ủy ban nhân dân Thành phố quyết định việc sử dụng mái nhà bảo đảm điều kiện kỹ thuật của các trụ sở cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công, trụ sở của các cơ quan, đơn vị được xác định là tài sản công trên địa bàn Thành phố để lắp đặt hệ thống điện mặt trời cung cấp điện phục vụ cho hoạt động của trụ sở đó. Phần điện còn thừa do không sử dụng hết thực hiện theo quy định của pháp luật về điện lực*”. Pháp luật về điện lực hiện nay không quy định mua bán điện đối với điện dư thừa, không sử dụng hết. Trường hợp cho phép các đối tượng quy định tại khoản 11 Điều 5 Nghị quyết số 98/2023/QH15 thực hiện theo quy định tại nghị định này sẽ dẫn đến tổng công suất phát triển tại Thành phố Hồ Chí Minh vượt quy mô công suất được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại kế hoạch triển khai quy hoạch phát triển điện lực quốc gia (hiện là 73 MW). Việc thực hiện điều này sẽ vi phạm điều cấm của Luật Quy hoạch (khoản 6 Điều 13 - *Thực hiện không đúng quy hoạch đã được quyết định hoặc phê duyệt*). Bộ Công Thương nhận thấy thẩm quyền quyết định vấn đề này thuộc Quốc hội. Để bảo đảm không vi phạm pháp luật trong quá trình ban hành nghị định, Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ xem xét, báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định theo thẩm quyền.

4. Vùng đồng bằng sông Hồng, vùng Đông Nam Bộ nêu tại điểm b khoản 1 Điều 3 Nghị quyết số 81/2023/QH15 ngày 09 tháng 01 năm 2023 của Quốc hội phê duyệt Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050 không được định hướng phát triển năng lượng hoặc năng lượng tái tạo như định hướng các vùng còn lại trên cả nước. Bộ Công Thương đề xuất chính sách áp dụng cho cả các vùng đồng bằng sông Hồng và vùng Đông Nam Bộ, tuy nhiên thẩm quyền quyết định vấn đề này thuộc Quốc hội. Để bảo đảm tuân thủ quy định của pháp luật trong quá trình xây dựng, ban hành nghị định (không vi phạm điều cấm của Luật Quy hoạch nêu tại khoản 6 Điều 13 - *Thực hiện không đúng quy hoạch đã được quyết định hoặc phê duyệt*), Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định theo quy định của pháp luật.

5. Theo quan điểm của Bộ Công Thương, việc ban hành nghị định này được xem như là nghị định không đầu (không được Quốc hội giao hướng dẫn,

quy định chi tiết điều khoản của Luật). Căn cứ ban hành nghị định đang dự thảo theo Luật Điện lực năm 2004; Luật số 24/2012/QH13 sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Điện lực. Tuy nhiên, hiện nay Bộ Công Thương đang xây dựng Luật Điện lực (sửa đổi), nếu nghị định này được Chính phủ ban hành trước khi Quốc hội phê duyệt Luật Điện lực (sửa đổi) thì nghị định này không còn giá trị khi Luật Điện lực (sửa đổi) có hiệu lực. Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội quyết định, có ý kiến chỉ đạo.

6. Khuyến khích các tổ chức, cá nhân kết hợp ĐMTMN tự sản, tự tiêu với đầu tư, lắp đặt, vận hành hệ thống lưu trữ điện để chủ động trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và bảo đảm ổn định hệ thống điện. Tuy nhiên Luật Điện lực, văn bản pháp luật của Chính phủ chưa có quy định việc khuyến khích phát triển ĐMTMN kết hợp hệ thống lưu trữ điện. Do đó nội dung này Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ xem xét, quyết định theo thẩm quyền.

7. Theo Quy hoạch điện VIII được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt ngày 15/5/2023 (kỳ quy hoạch là 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050) nêu từ nay đến năm 2030 loại hình nguồn điện tự sản, tự tiêu đến năm 2030 tăng thêm 2.600 MW. Như vậy, các tổ chức, cá nhân đã chủ động hoặc tự phát đầu tư, lắp đặt, vận hành ĐMTMN kể từ ngày 01/01/2021 đến ngày 15/5/2023 có thuộc Quy hoạch điện VIII hay không. Bên cạnh đó, công suất phát triển ĐMTMN của các tổ chức, cá nhân đã chủ động hoặc tự phát đầu tư, lắp đặt, vận hành kể từ ngày 01/01/2021 đến nay có được chấp thuận để tồn tại hay không, nếu vượt quy mô công suất trong kế hoạch triển khai Quy hoạch điện VIII mà có đấu nối hoặc liên kết với hệ thống điện quốc gia thì có phải chuyển sang chính sách ĐMTMN tự sản, tự tiêu không liên kết với hệ thống điện quốc gia hay không. Do đó nội dung này Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ xem xét, có ý kiến chỉ đạo.

8. Ngày 09/4/2024 Bộ Công Thương đã hoàn thiện và có Tờ trình số 2326/TTr-BCT trình Chính phủ về Hồ sơ đề xuất xây dựng nghị định của Chính phủ quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển ĐMTMN. Hiện nay, Chính phủ chưa ban hành Nghị quyết đưa Nghị định về ĐMTMN tự sản, tự tiêu vào chương trình xây dựng văn bản pháp luật năm 2024 của Chính phủ theo quy định tại khoản 6 Điều 89 Luật ban hành VBQPPL. Việc trình hồ sơ nghị định tại thời điểm hiện nay là chưa phù hợp với trình tự, thủ tục quy định theo Luật ban hành VBQPPL. Do đó nội dung này Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ xem xét, có ý kiến chỉ đạo.

9. Các vấn đề đã được quyết định, chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà

a) Điện tự sản, tự tiêu

Theo phương án phát triển và cơ cấu nguồn điện trong Quy hoạch điện VIII đã xác định “Ưu tiên và có chính sách đột phá để thúc đẩy phát triển điện

mặt trời mái nhà của người dân và mái công trình xây dựng, nhất là các khu vực có nguy cơ thiếu điện như miền Bắc và điện mặt trời tự sản, tự tiêu. Từ nay đến năm 2030, công suất các nguồn điện loại hình này ước tính tăng thêm 2.600 MW" và "Điện mặt trời 12.836 MW (8,5%, không bao gồm điện mặt trời mái nhà hiện hữu), gồm các nguồn điện mặt trời tập trung 10.236 MW, nguồn điện mặt trời tự sản, tự tiêu khoảng 2.600 MW". Như vậy, Bộ Công Thương thấy rằng có hai loại nguồn điện là điện mặt trời mái nhà và điện mặt trời tự sản, tự tiêu (có thể không bao gồm điện mái nhà) tăng thêm đến năm 2030 là khoảng 2.600 MW. Để bảo đảm thống nhất, thuận tiện áp dụng và không phân biệt điện mặt trời mái nhà hay điện mặt trời tự sản, tự tiêu, Bộ Công Thương đề xuất cả quy mô 2.600 MW đến năm 2030 dành cho ĐMTMN tự sản, tự tiêu. Nội dung này Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ xem xét, quyết định.

b) Đối tượng là mái nhà của các công trình xây dựng

Hiện nay, Bộ Công Thương nhận được nhiều chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà, ý kiến của bộ, địa phương về đối tượng này nhưng không thống nhất, cụ thể:

- Chỉ thị 05/CT-TTg ngày 14/02/2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc đảm bảo cung ứng điện, cung cấp than, khí cho sản xuất điện, đối tượng bao gồm là nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp;

- Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà chỉ đạo đối tượng là nhà ở, cơ quan công sở (tại Văn bản số 8162/VPCP-CN ngày 20/10/2023); nhà dân, cơ quan công sở, khu công nghiệp...(tại Thông báo số 461/TB-VPCP ngày 08/11/2023); nhà dân, cơ quan công sở, tòa nhà văn phòng, khu công nghiệp/Cụm công nghiệp...(tại Thông báo số 165/TB-VPCP ngày 16/4/2024);

- Tại cuộc họp ngày 11/4/2024, Bộ trưởng có ý kiến chỉ đạo là mái nhà công trình nhà dân, cơ quan công sở, doanh nghiệp, cụm công nghiệp, cơ sở sản xuất, kinh doanh... (công trình hiện hữu, được đầu tư, xây dựng hợp pháp theo quy định của pháp luật).

- Bộ, ngành, địa phương nêu: nhà ở; trụ sở cơ quan công sở; trường học các cấp, bệnh viện, trung tâm y tế, ...; công trình xây dựng phục vụ kinh doanh, sản xuất, điều hành của các doanh nghiệp trong Khu công nghiệp, Cụm công nghiệp, Khu Công nghệ cao, ...; công trình xây dựng của doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, cơ sở kinh doanh.

Để cơ quan soạn thảo không làm trái đối với ý kiến chỉ đạo của Lãnh đạo Chính phủ, không bị đánh giá là không tiếp thu ý kiến xác đáng của các bộ, ngành, địa phương, Bộ Công Thương kiến nghị Chính phủ quyết định cụ thể đối tượng mái nhà của các công trình xây dựng được lắp đặt ĐMTMN tự sản, tự tiêu.

Trên đây là Tờ trình dự thảo Nghị định quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển ĐMTMN tự sản, tự tiêu, Bộ Công Thương kính trình Chính phủ xem xét, quyết định.

(Hồ sơ gửi kèm theo: (1) Dự thảo Nghị định; (2) Báo cáo về rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo nghị định (3) Bản tổng hợp, giải trình, tiếp thu ý kiến của cơ quan, tổ chức, cá nhân và đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của Nghị định; (4) Bản chụp ý kiến của bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ).

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Lưu: VT, ĐL (nltt-tr).

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Sinh Nhật Tân

BẢN TỔNG HỢP GIẢI TRÌNH, TIẾP THU Ý KIẾN CỦA CƠ QUAN, TỔ CHỨC, CÁ NHÂN VÀ ĐỐI TƯỢNG CHỊU SỰ TÁC ĐỘNG TRỰC TIẾP CỦA NGHỊ ĐỊNH VỀ ĐMTMN TỰ SẢN, TỰ TIÊU

(Ban hành kèm theo Tờ trình số **3524/TT-Tr-BCT** ngày **25** tháng 5 năm 2024 của Bộ Công Thương)

STT	Ý KIẾN GÓP Ý	GIẢI TRÌNH
1	CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG	
1	Bộ Quốc phòng: 1550/BQP-TCHC ngày 26/4/2024	
1.1	Tại điểm b khoản 1 Điều 5: Nghiên cứu, điều chỉnh, bổ sung nội dung quy định về cơ chế quản lý sản lượng điện dư trong trường hợp tổ chức, cá nhân đầu nối vào hệ thống điện quốc gia có thể xem xét được bù trừ mức điện năng tiêu thụ của khách hàng sử dụng điện theo tỷ lệ nhất định giữa lượng điện dư phát lên lưới so với lượng điện nhận từ lưới. Lý do: để bảo đảm tính công bằng và khuyến khích phát triển nguồn điện năng lượng mặt trời mái nhà.	Bảo lưu quan điểm như trong Dự thảo
1.2	Tại tờ trình của Bộ Công Thương: nghiên cứu bổ sung trong Hồ sơ, làm rõ các quy định cụ thể liên quan tại điểm d khoản 6 Điều 4 Dự thảo Nghị định về “các hành vi bị cấm theo quy định của pháp luật có liên quan”.	Tiếp thu và đã làm rõ quy định về pháp luật điện lực
2	UBMTTQ: 8080/MTTW-BTT ngày 25/4/2024	
2.1	Theo Điều 6, Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật thì Mặt trận Tổ quốc Việt Nam có quyền và được tạo điều kiện góp ý kiến đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật và dự thảo văn bản quy phạm pháp luật. Tuy nhiên đối với lĩnh vực trên không thuộc phạm vi chuyên môn sâu của UBTV MTTQ Việt Nam, do đó Ban Thường trực UBTV MTTQ Việt Nam không có ý kiến tham gia	Tiếp thu và nghi nhận ý kiến góp ý
3	Bộ Công an: 1563/BCA-ANKT ngày 07/5/2024	
3.1	Bộ Công an cơ bản nhất trí với dự thảo Nghị định của Chính phủ quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu; đề nghị cần sớm ban hành Nghị định để triển khai.	Tiếp thu và nghi nhận ý kiến góp ý
3.2	Đề nghị Bộ Công Thương: - Xác định rõ căn cứ pháp lý xây dựng, ban hành Nghị định của Chính phủ quy định cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà tự sản, tự tiêu bảo đảm phù hợp với Quy định tại Điều 19 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020). - Ngày 06/4/2020. Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 13/2020/QĐ-TTg về cơ chế khuyến khích phát triển điện mặt trời tại Việt Nam; theo đó, đề nghị bổ sung nội dung tổng kết, đánh giá những khó khăn, vướng mắc trong việc thực hiện quy định về cơ chế khuyến khích	- Trường hợp ban hành theo khoản 1 Điều 19 thì chưa có cơ sở pháp lý. Trường hợp ban hành theo khoản 2 Điều 19 thì có cơ sở, tuy nhiên khó có thể thực hiện theo chỉ đạo của PTTgCP Trần Hồng Hà tại Thông báo 165 các chính sách khuyến khích các tổ chức, cá nhân đầu tư điện mặt trời áp mái là